

Karmen Demšar*

Aktualna sodna praksa Vrhovnega sodišča RS v zvezi s pravico do odbitka DDV-ja ter davčnimi prevarami na področju DDV-ja

Current Supreme court case law in the Republic of Slovenia in regard to the right for VAT deduction and tax evasions subject to VAT

POVZETEK ● Članek povzema aktualno slovensko sodno prakso v zvezi z uveljavljanjem pravice do odbitka DDV-ja pri transakcijah, v katerih sodelujejo davčni zavezanec z morebitnim goljufivim namenom. Vrhovno sodišče smiselno povzema najnovejše sodbe Evropskega sodišča in zavzema stališče, da je v primeru, ko davčni zavezanec predloži ustrezne račune za dobavljeno blago ali storitve in je storitev oziroma dobava dejansko opravljena, pravico do odbitka mogoče zavrniti le, če je davčni organ na podlagi objektivnih okoliščin lahko ugotovil, da je naslovnik računa vedel oziroma bi moral vedeti, da je bila zadevna transakcija povezana z goljufijo izdajatelja računa ali drugega gospodarskega subjekta višje v dobavni verigi.

Ključne besede ● davčni zavezanec, DDV, utaje DDV-ja, neplačujoči gospodarski subjekt, (ne)verodostojne listine, objektivne okoliščine, pravica do odbitka DDV-ja, solidarna odgovornost, sodbe vrhovnega sodišča

SUMMARY ● The article summarizes current Slovenian case law in regard to exercising the right to VAT deduction in transactions in which taxable persons who might have fraudulent intention participate. The Supreme court appropriately applies current European Court judgments and adopts the position that if a taxable person submits invoices for the supply of goods or services and the supply of services or goods have actually been performed, the right to VAT deduction can only be limited if the tax authority, based on objective circumstances, proves that the taxable person knew or should have known that the respective transaction was connected to fraud done by the issuer of the invoice or other business entity further up in the supply chain.

Key words ● taxable person, VAT, VAT fraud, missing trader, (non)authentic document, objective evidence, right to VAT deduction, joint and several liability, supreme court decisions

JEL: H25, H26, K34

* Karmen Demšar, mag. poslovnih ved, pooblaščen revizorka in preizkušena davčnica, partnerica pri Leitner + Leitner, d. o. o., Dunajska cesta 159, Ljubljana, karmen.demsar@leitnerleitner.si.

Uporaba metod za določanje transfernih cen

Application of Transfer Pricing Methods

POVZETEK ● *Vloga velikih mednarodnih podjetij v svetovni trgovini se je v zadnjih 20 letih zelo povečala. Rast teh podjetij povzroča vse večje težave v zvezi z obdavčevanjem podjetij v posameznih državah, kamor spadajo tudi transferne cene. Transferne cene nastajajo le v poslovnih in finančnih transakcijah med povezanimi osebami in niso rezultat tržnih razmerij med prostovoljnimi strankami, t. i. neodvisnimi osebami. Zaračunane cene, tudi transferne cene, pa vplivajo na izkazane prihodke in odhodke oziroma poslovni izid posameznega gospodarskega subjekta velikega mednarodnega podjetja v določeni državi, posledično tudi na davek od dobička gospodarskega subjekta kot davčnega zavezanca.*

Da bi se zagotovila primerna oziroma ustrezna davčna osnova velikih mednarodnih podjetij v posameznih davčnih okoljih – državah, morajo biti transferne cene določene z uporabo priznanih svetovnih standardov, to je z uporabo merila neodvisnega tržnega načela z izbiro in ustrezno uporabo najprimernejše OECD-jeve priznane metode za določanje transfernih cen. Izbiro metode je treba najprej prilagoditi naravi posamezne povezane transakcije, ki je prepoznana s skrbno funkcijsko analizo in analizo dejstev, pri čemer je glede primernosti oziroma ustreznosti uporabe posamezne metode treba upoštevati prednosti in slabosti posamezne OECD-jeve priznane metode, razpoložljivost zanesljivih informacij in stopnjo primerljivosti primerljivih nepovezanih transakcij. V članku je razložena uporaba petih OECD-jevih priznanih metod za določanje transfernih cen, pri čemer so opredeljene tudi najpomembnejše okoliščine, ki jih je treba upoštevati pri njihovi uporabi.

Ključne besede ● *transferne cene, metode za določanje transfernih cen, analiza primerljivosti, primerljivi dejavniki*

SUMMARY ● *The role of multinational enterprises (MNEs) in world trade has increased dramatically over the last 20 years. The growth of MNEs presents increasingly complex taxation issues, including in the area of transfer pricing. Transfer pricing always refers to commercial and financial transactions between associated parties (companies). Transfer prices are never a result of free market relations (negotiations) between two willing (independent) parties and therefore they have to be determined. All charged prices (including transfer prices) have an impact on the recognition of companies' income and expenses*

* Marko Mehle, univ. dipl. ekon., davčni inšpektor svetnik, Oddelek za transferne cene, Generalni davčni urad pri Davčni upravi RS, mehlem4@gmail.com. Stališča, izražena v prispevku, so avtorjeva osebna stališča in niso nujno enaka stališčem institucije, v kateri je zaposlen.

which are the basis for determining the corporate income tax base of the company as a taxpayer from the national perspective of a particular country.

In order to ensure appropriate tax base of multinational companies in various tax environments, transfer prices have to be determined by applying the arm's length principle, using one of the OECD recognized transfer pricing method. The selection of a transfer pricing method always aims at finding the most appropriate method for a particular case. The selection process should take account of the respective strengths and weaknesses of the recognised methods. The appropriateness of the method is considered in view of the nature of the controlled transaction through functional and factual analysis, the availability of reliable information and the degree of comparability between controlled and uncontrolled transactions. This article describes and explains the use of the five transfer pricing methods. It also includes a description of the most important conditions and circumstances that need to be considered for their appropriate use.

Key words ● transfer pricing, transfer pricing methods, comparability analysis, comparables

JEL: G38

Dr. Marjan Odar*

Predstavitev nove računovodske direktive

Presentation of the new accounting directive

POVZETEK ● Nova računovodska direktiva, ki je nadomestila že zelo zastareli 4. in 7. direktivo računovodenja, bo pomembno pripomogla k poenotenju pravil sestavljanja računovodskih izkazov in poročanja v EU, saj enotno določa velikostne razrede podjetij in bilančne sheme, za katere v osnovi veljajo enaka pravila. Direktiva tudi omogoča, da države članice na podlagi različnih možnosti, ki jih omogoča direktiva predvsem za mikro in mala podjetja, v svoji nacionalni zakonodaji določijo pravila računovodenja, tako da pomembno zmanjšajo zahteve računovodenja, poročanja in javne objave poročil. Prav tako direktiva omogoča precejšnje poenostavitve vrednotenja postavk v računovodskih izkazih, ker vrednotenje temelji na načelu izvirne vrednosti in na načelu previdnosti ter omogoča vrednotenje po pošteni vrednosti le kot nadomestno rešitev za nekatere postavke. Tudi možno uporabo kapitalске

* Marjan Odar, doktor poslovno-organizacijskih znanosti, pooblaščen revizor, direktor Slovenskega inštituta za revizijo in docent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, marjan.odar@si-revizija.si.

metode v posamičnih računovodskih izkazih lahko štejemo med dobrodošle poenostavitve in tudi preprečitev možnega previsokega vrednotenja predvsem finančnih sredstev. Direktiva za večino področij, ki jih obravnava, omogoča izbiro med različnimi rešitvami, od zakonodajalca pa bo odvisno, ali bodo možne poenostavitve tudi sprejete v spremenjenem osmem poglavju ZGD-1.

Ključne besede ● računovodenje, 4. direktiva, 7. direktiva, Direktiva 2013/34 Evropskega parlamenta in Sveta, splošne določbe in načela, podlage za merjenje, računovodski izkazi, poslovno poročilo, konsolidacija

SUMMARY ● *The new Accounting Directive that replaced the much out-dated Fourth and Seventh Accounting Directives will significantly contribute to harmonisation of financial statements and financial reporting rules in the EU, since it uniformly determines classes of undertakings by size and the balance sheet schemes for which, in principle, equal rules shall apply. On the basis of various options provided by the Directive especially for micro- and small undertakings, the Member States now have the opportunity to set the accounting rules in their national legislations in a manner that substantially reduces the requirements on accounting, reporting and publication of reports. In addition, the Directive allows major simplifications in the measurement of items in financial statements, since measurement is based on the original cost and prudence principles, and only some items can be measured at fair value as an alternative. The possibility to use the equity method in some financial statements can also be regarded as a welcome simplification and prevention of possible overvaluing, especially of financial assets. The Directive provides a range of solutions for the majority of areas it covers and it will depend on the legislator to adopt the possible simplifications in the amended Chapter Eight of the Companies Act (ZGD-1).*

Key words ● *Accounting, the 4th Directive, the 7th Directive, Directive 2013/34 of the European Parliament and of the Council, provisions and principles, measurement basis, financial statements, management report, consolidation*

JEL: M41, M48

Postopek ugotavljanja rezidentstva za fizične osebe

Procedure for Determination of the Residency Status for Individuals

POVZETEK ● *Rezidentski status določa obseg davčne obveznosti fizičnih oseb za namene ZDoh-2. Rezident je zavezan za plačilo dohodnine po načelu svetovnega dohodka, nerezident pa le od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji. Temu primerno je pravilna opredelitev rezidentskega statusa v skladu s 6. členom ZDoh-2 ključnega pomena za določitev davčnih pravic in obveznosti. Pri tem tudi konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja (KIDO) določajo pravilo o rezidentskem statusu (prelomna pravila za dvojne rezidente). Vendar predmetna pravila KIDO niso predmet ter se ne uporabljajo pri presoji rezidentskega statusa v skladu s 6. členom ZDoh-2. Namen določitve rezidentskega statusa za namene KIDO je samo za potrebe uporabe KIDO.*

Ključne besede ● *posameznik, rezident, nerezident, dohodnina, konvencija o izogibanju dvojnega obdavčevanja (KIDO), obdavčitev po načelu svetovnega dohodka, obdavčitev dohodka z virom v Sloveniji, rezidenčne vezi*

SUMMARY ● *Residency status determines the scope of tax liability of individuals for the purposes of the Personal Income Tax Act (PITA-2). While residents are subject to full tax liability (worldwide income principle), non-resident only have limited tax liability (on income from a source in Slovenia). Therefore, correct determination of the residency status of an individual according to Article 6 of the PITA-2 is of vital importance for the definition of tax rights and obligations. Double-tax treaty (DTT) also determines the rules on residence status (tie breaker rules for residence). However, such rules are not subject to and used for the estimation of the residency status according to Article 6. of the PITA-2. The DTT determination of residency status only applies to the purposes of the DTT.*

Key words ● *individual, resident, non-resident, personal income tax, double tax treaty (DTT), worldwide income taxation, source based taxation, residential ties*

JEL: H25

* Blaž Pate, LL.M., odvetnik, Odvetniška pisarna Blaž Pate, d. o. o., Dunajska cesta 159, Ljubljana, Blaz.Pate@pate-odvetnik.si.

Delovanje službe notranje revizije in Basel III

Internal Audit Function and Basel III

POVZETEK ● *Preteklo dogajanje na finančnih trgih je privedlo do sprejetja novega sporazuma Basel III, ki je prinesel novosti na številnih področjih bančnega poslovanja, še največ na področju kapitala in likvidnosti. Podobno kot Basel II tudi Basel III govori o izboljšanju upravljanja bank (angl. corporate governance). Basel III ne govori več le o številkah, ki naj bi bile ustrezne za višino potrebnega kapitala in njegove kakovosti. Opozarja predvsem na izboljšanje upravljanja tveganj v bankah in naloge odgovornih zaposlenih, kot so npr. vodje na področjih upravljanja tveganj, ter tudi na notranje revizorje. Informacije morajo biti redno in enotno razkrite, da so uporabne za vse udeležence na trgu (investitorje, bonitetne agencije, regulatorje idr.). Glede na navedeno je treba zagotoviti tudi delo in aktivnosti v službi notranje revizije.*

Ključne besede ● *notranje revidiranje, Basel III, kapitalna ustreznost, upravljanje tveganj*

SUMMARY ● *Past events in financial markets have led to the adoption of the new Basel III. It has brought several innovations in the areas of banking, the most in the field of capital and liquidity. Like Basel II, Basel III is also about improving the corporate governance. It should be noted that Basel III is not only about numbers which should be adequate in terms of the capital required and its quality. It is rather about the improvement of risk management in banks and also about the responsible employees like managers in the fields of risk management and the internal auditors. It further refers to the information that must be disclosed in a regular and uniform manner to be useful to all market participants (investors, rating agencies, regulators, etc.). With regard to that, it is necessary to provide appropriate work and activities of the internal audit department.*

Key words ● *internal audit, Basel III, capital adequacy, risk management*

JEL: M48

* Andrejka Jost, mag. znanosti, specialistka revizije, preizkušena notranja revizorka, državna notranja revizorka, Hypo Alpe-Adria, d. d., andreja.jost@gmail.com.